

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

Ректор Херсонського державного університету

Олександр СПИВАКОВСЬКИЙ

2023 р.

ПРОГРАМА

вступного випробування (творчий конкурс),
для здобуття ступеня вищої освіти «**бакалавр**»
на основі повної загальної середньої освіти
(денна, заочна форми навчання)

Херсон 2023

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Зміст програми.....	3
3. Програма практичної частини.....	3
4. Список рекомендованої літератури.....	5
5. Критерії оцінювання знань фахового вступного випробування.....	9

1. Загальні положення

Абітурієнти, що вступають на спеціальність «Хореографія», мають бути наділені розвинутим відчуттям ритму, музичною пам'яттю, здоровим суглобно-м'язовим апаратом та мати здібність до танцю. Вони повинні мати досвід практичної роботи у різноманітних танцювальних колективах або освіту хореографічних відділень, шкіл, училищ, коледжів. Програма складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра.

Мета вступного випробування – відбір претендентів на навчання за рівнем вищої освіти бакалавра.

Форма вступного випробування: творчий конкурс у дистанційному форматі

Тривалість вступного випробування .

Результат вступного випробування оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів.

Перепусткою на творчий конкурс є аркуш результатів вступних випробувань, паспорт.

У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт.

Вступники, які не з'явилися на вступне випробування з хореографії без поважних причин у зазначений за розкладом час, до участі у подальших іспитах і конкурсі не допускаються.

2. Зміст програми

Абітурієнти повинні знати:

- культурні осередки сучасної України (театри опери та балету, професійні та самодіяльні хореографічні колективи);
- видатних балетмейстерів та виконавців балетного мистецтва, народної та української хореографії;
- композиторів – авторів балетних вистав;
- методику виконання елементарних рухів класичного, народно-сценічного, українського та сучасного танців;

вміти:

- методично вірно виконувати елементарні рухи класичного, народно-сценічного, українського та сучасного танців;
- виразно виконати музично-хореографічні завдання;
- передати образність власної хореографічної постановки та екзаменаційних етюдів;

володіти навичками:

- виконавськими;
- акторськими;
- творчими;
- технічними;
- комунікаційними.

Практикум з хореографії — складається з двох завдань.

1. «Показ вправ» — у дистанційному форматі на платформі ZOOM показ вправ класичного та народного танців біля станка та на середині зали, етюди в різних стилях сучасного танцю .

2. «Виконання танцю» — абітурієнт повинен виконати танок у різноманітних стилях (народному, класичному, сучасному), який він підготував самостійно (демонстрація відео запису, на якому абітурієнт виконує танець).

3. Програма практичної частини:

1. «Показ вправ» — знання вправ класичного танцю:

- 5 основних позицій ніг;

- основні позиції рук (підготовка 1, 2, 3);
- пор-де-бра(1, 2, 3);
- демі пліє (по 1,2,5 позиціях);
- батман тандю (по 1, 5) вбік, вперед, назад;
- батман тандю жете — вбік, вперед, назад;
- ронд де жамб пар тер;
- батман фондю;
- батман фраппе;
- батман релеве лянт;
- девелопе;
- гран батман жете на 90 градусів.

Виконання цих вправ на середині залу:

- стрибки: соте, ешаппе, жанжман де п'є, ассамбле.

Знання основ народно-сценічного танцю: українського, російського, білоруського. Основні рухи танців центральних областей України:

- позиції та положення рук;
- позиції ніг;
- танцювальні кроки (простий, перемінний, боковий);
- танцювальні біги (біг з просуванням вперед, бігунець, доріжки);
- вихилясники та вірьовочки;
- голубці (низький та високий);
- оберти (обертас жіночий);
- тинки.

Основні рухи танців західних областей України:

- положення рук;
- танцювальні кроки (кривий, «аркан», три простих кроки і піднімання на півпальці однієї ноги, крок з приступом і ін.);
- танцювальні біги (з підскоком, з підстрибуванням, з кривим кроком);
- інші танцювальні рухи (упадання, плетінка, дрібушки, чосонка, присядки чоловічі та ін.).

Етюди в сучасних стилях (модерн, джаз, контемпорари, види стрит дансу, джаз-фанк та інші) з використанням базових рухів: ролл даун, рол лап, тілт, хінч, тейбл топ та флет бек.

2. «Виконання танцю» — абітурієнт повинен підготувати і виконати танок

4. Список рекомендованої літератури.

Література з українського народного танцю

Основна література

1. Антипова І. Танці Поділля. - К.:Мистецтво, 1971.
2. Балог К. Мої роси і зорі. Закарпатське видавництво, 1989
3. Василенко К. Лексика українського народно-сценічного танцю. -К.Мистецтво. 1986
4. Васяк В.А. Український народний танець: посібник для студентів на пряму підготовки «Хореографія» - Херсон, 2017. – 150 с.
5. Верховинець В.М. Теорія українського народного танцю. - К., 1990.
6. Герасимчук Р. Гуцульські танці. - Л.,1979.
7. Гуменюк А. Українські народні танці. - К.: Наукова думка, 1969.
8. Збірник «Буковинський танець» у записках Поморянського М.А., Мураховський Я.П. Упорядники Сулятицький Т.В., Пупченко М.Г. – Чернівці, Видавничий дім «Букрек», 2007 – 232 с.
9. Зубатов С. Основи викладання українського народно-сценічного танцю. -К.:ІПКГЖ, 1995.
10. Павло Вірський: [Життєвий і творчий шлях] / упорядник: Вернигор Ю.В., Досенко Є.І. – Вінниця: Нова книга, 2012. – 320 с. іл.
11. Стасько Б. Роман Гарасимчук та його автентичні «Танці гуцульські»: навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2010. – 284 с.
12. Стасько Б. Хореографічне мистецтво Івано-Франківщини. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2004. – 312 с. + 8с. кол. іл.
13. Стасько Б., Марусик Н. Український народний обсяг (Західні етнографічні регіони). Навчально-методичний посібник. - Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ, 2009. – 120 с.
14. Чміль В.А. Танці Запорізького краю в обробці З. Сизоненка. – Мелітополь, 2011. – 340 с.

Додаткова література

1. Балог К. Танці Закарпаття. - К.:Мистецтво, 1986
2. Василенко К. Лексика українського народно-сценічного танцю. К.: Мистецтво, 1971.
3. Василенко К.Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. Навч. пос. для інститутів культури. - К. Мистецтво, 1996. - 496 с.
4. Верховинець В.М. Теорія українського народного танцю. - К.: Музична Україна, 1980.
5. Григор'єв П. Елементи рухів українського народного танцю. - К.: Обр. мистецтво, 1961.
6. Гуменюк А. Народне хореографічне мистецтво України. К.: Мистецтво, 1986.
7. Гурєєв Ю. Танцює «Подільничик». - К. Музична Україна, 1981.
8. Пасютинська В.М. Своєрідність Прикарпатської народно-сценічної хореографії - бойки, лемки, гуцули. К.: Інст. культури, 1978.
9. Уварова Н. Танці Полтавщини. - К. :Мистецтво, 1969.
10. Чуперчук Я. «Голубка» (Танці Прикарпаття у запису П.Сидоренко) -К.: Мистецтво: 1972.

Електронні ресурси

1. Украинский танец // nado.znate.ru
2. Искусство украинского танца // BestReferat.ru
3. Украинский танец. Энциклопедия // ru.encydia.com
4. Украинский народный танец // miharh.ru

Література з класичного танцю:

Основна література

1. Грибач Л. Б. Навчально-методичний посібник «Музичне оформлення занять класичного танцю». Херсон : Видавництво ХДУ, 2009.
2. Грибач Л.Б. Музичний супровід до занять у дитячому хореографічному колективі. Херсон : Видавництво ХДУ, 2006.
3. Кравченко І. А. Основи музичного аналізу в роботі хореографа. Херсон : Видавництво ХДУ, 2009.
4. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю: Підручник. К. : Альтерпрес, 2005.
5. Шиліна О. О. Значення та послідовність вправ екзерсису класичного танцю. Херсон : Видавництво ХДУ, 2006.
6. Ярмалович Л. Классичний танець. Л. : Музыка, 1986.

Додаткова література

1. Березова Г. Класичний танець в дитячих хореографічних колективах. – К.: Музична Україна, 1977.
2. Бистрянцева Н. М. Музичне виховання у спадщині видатних майстрів педагогічної праці минулого та сучасності. Херсон : Видавництво ХДУ, 2008.
3. Шиліна О. О. Термінологічний словник. Херсон : Видавництво ХДУ, 2007.

Електронні ресурси

1. Класичний танець. URL: bolero-dance.com
2. Хореографія: класичний танець. URL: www.fitness-online.by
3. Класичний танець. URL: www.glossary.ua
4. Класичний танець. URL: vestaclub.ua

Література з народно-сценічного танцю:

Основна література:

1. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю. К. : Мистецтво, 1971.
2. Камін В. Народно-сценічний танець у дитячому хореографічному колективі. К. : Інститут змісту і методів навчання, 1996.
3. Куберт В., Мардарь М. Молдавські народні танці. Кишинів, 1969.
4. Лопухов А., Бочаров А., Ширяєв А., Основи характерного танцю. Мистецтво, 1939.
5. Стуколкінка Н. Уроки характерного танцю. Л. : Втт., 1972.
6. Сюжетні танці. Л. : Мистецтво, 1970

Додаткова література

1. Танці народів. Випуск № 3, 4. Л. : Мистецтво, 1967, 1969.
2. Тараканова А., Климчук Л. Хореографія у школі. К., 1995.

Електронні ресурси

1. https://horeografiya.com/index.php?route=information/article&id=4_1&page=3
2. <http://studentam.net.ua/content/view/10438/100/>

Література з мистецтва балетмейстера:

Основна література:

1. А.Є.Рехліцька. Мистецтво балетмейстера. Херсон : 2012. С. 84-93.
2. Бондаренко Л. Методика хореографічної роботи в школі і позашкільних закладах. Видання друге. Київ : Музична Україна, 1968. 196 с.
3. Бондаренко Л. Методика хореографічної роботи в школі. Київ : Музична Україна, 1974. 240 с.

4. Бондаренко Л. А., Бердовський А. Я. Танцювальні композиції та етюди танців народів світу. Випуск перший. / Ред. Н. В. Якименко. Київ : Музична Україна, 1969. 230 с.
5. Бондаренко Л. А., Бердовський А. Я. Танцювальні композиції та етюди танців народів світу. Видання друге перероблене й доповнене. Частина перша. / Ред. К. О. Савастру. Київ : Музична Україна, 1975. 218 с.
6. Бондаренко Л. А., Бердовський А. Я. Танцювальні композиції та етюди танців народів світу. Видання друге перероблене й доповнене. Частина друга. / Ред. К. О. Савастру. Київ : Музична Україна, 1975. 136 с.
7. Бондаренко Л. А., Бердовський А. Я. Танцювальні композиції та етюди танців народів світу. Частина друга. / Ред. К. О. Савастру. – Київ : Музична Україна, 1971. 160 с.
8. Голдрич О. С. Методика роботи з хореографічним колективом. Львів : Каменяр, 2002. 64 с.
9. Голдрич О. С. Методика роботи з хореографічним колективом: Посібник для студентів-хореографів навчальних закладів України I-II рівнів акредитації (видання друге, виправлене та доповнене). Львів : Сполом, 2007. 72 с.
10. Голдрич О. С. Методика викладання хореографії. – Львів: Сполом, 2006. – 84 с.
11. Голдрич О. Хореографія: Посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів : Край, 2003. 160 с.
12. Голдрич О. Хореографія: Посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. 2-ге вид., доповнене. Львів : СПОЛОМ, 2006. – 172 с.
13. Годовський В. М., Гордеев В. А. Танці для дітей: репертуарний збірник та методичні поради для студентів вищих навчальних закладів та керівників хореографічних колективів. Випуск 2. Рівне : РДГУ, 2002. 71 с.
14. Годовський В. М., Гордеев В. А. Танці для дітей: репертуарний збірник та методичні поради для студентів вищих навчальних закладів та керівників хореографічних колективів. Випуск 3. Рівне : РДГУ, 2006. 72 с.
15. Загайкевич М. П. Драматургія балету. Київ : Наукова думка, 1978. 257 с.
16. Закон України «Про вищу освіту» Міністерство освіти і науки України. / під ред. Хоменко М.П. Київ, 2004.
17. Зарипов Р. С., Валяева Е.Р. Драматургія и композиция танца: Учебносправочное пособие. СПб. : Издательство «Лань»; Издательство «ПЛАНЕТА МУЗЫКИ», 2015. 768 с.
18. Збірка матеріалів всеукраїнської конференції «Тенданції розвитку народного та сучасного хореографічного мистецтва України» К.: 2018. 80 с.
19. І. Герц, Л.Мова, О.Кебас, О.Бойко, А. Журавльова. Сучасний танець: шляхи творчого вдосконалення : навчальний посібник. Київ : Київський національний університет культури і мистецтв, 2021.
20. Кривохижа А. Гармонія танцю. Методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів. - Кіровоград, 2003.
- Кривохижа А. М. Гармонія танцю: Навчально-методичний посібник з викладання курсу. Кіровоград, 2006. 88 с.
21. Лань О. Методи режисури видовишно-театралізованих заходів у хореографії: методична розробка. З досвіду роботи народного художнього колективу «Модерн-балет та школа-студія сучасного танцю «АКВЕРІАС». Львів : «Камула», 2019. 52 с.
22. Лань О. Б. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навчально-методичний посібник. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. 180 с.
23. Мартиненко О.В. наукова робота студентів спеціальності «Хореографія»: навчально-методичні рекомендації. Бердянськ : Видавництво БДПУ, 2018. 205 с.
24. Мистецтво балетмейстера : навчально-методичний комплекс. Київ : Національна академія кривних кадрів культури і мистецтв, 2014.

25. Мистецтво балетмейстера : методичні рекомендації. Київ : Національна академія кривних кадрів культури і мистецтв, 2019.
26. Рехліцька А.Є., Білоусенко І.В. Рухи класичного танцю у схемах : навчально-методичний посібник. Херсон : ХДУ, 2014.
27. Сосина В. Ю. Хореографія в гимнастике: учебное пособие для студентов вузов. К. : Олимп. лит-ра, 2009. 135 с.
28. Стандарт вищої освіти. Міністерства освіти і науки України. Київ.
29. Сучасний танець. Основи теорії і практики : навч. посіб. / О. О. Бігус, О. О. Маншилін, Д.О. Кондратюк, Л. В. Мова, А. В. Журавльова, І. І. Герц, Н. П. Донченко, Н.П. Батєєва. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 264 с.
30. Теорія і методика хореографії у питаннях і відповідях: навчальний посібник для студентів спеціальності Хореографія / колектив авторів за заг. ре. О.В.Мартиненко – Мелітополь: ПП Скребейко П.В., 2018. – 344 с.
31. Теорія і методика хореографії у питаннях і відповідях: навчальний посібник для студентів спеціальності Хореографія. Бердянськ : Бердянський державний педагогічний університет, 2018.

Додаткова література:

1. Збірка матеріалів всеукраїнського науково-методичного семінару «Збереження та розвиток народно-сценічного танцю регіонів України», К.: 2015. 68 с.
2. Лопухов Ф. Путь балетмейстера. Берлин: Петрополис, 1925.
3. Новерр Ж. Ж. Листи про танець та балети. Л., 1965.

Електронні ресурси

1. Мистецтво балетмейстера. URL: bolero-dance.com
2. Хореографія: мистецтво балетмейстера. URL: www.fitness-online.by
3. Постановка танцю. URL: www.glossary.ua
4. Мистецтво балетмейстера. URL: vestaclub.ua

5. Критерії оцінювання знань фахового вступного випробування
Критерії оцінювання знань та вмінь абітурієнта під час вступного випробування
«Творчий конкурс»
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво. Спеціальність 024 Хореографія
(Показ вправ)

	Рівень оцінки	Кількість балів	Вимоги до оцінювання
Н е р е к о м е н д о в а н о	Дуже низький	0-99	<p>Сприйняття та свідомість абітурієнта примітивні та схематичні. Повна творча та емоційна пасивність. Погана фізична форма та практична підготовка. Відсутнє пластичне відтворення виражальних музично-хореографічних засобів, початкова хореографічна підготовка абітурієнта не відповідає вимогам; екзерсис не виконано.</p> <p>Абітурієнт не може впоратися з поставленим завданням, виконання рухів та комбінацій народносценічного танцю не відповідає вимогам.</p>
Р е к о м е н д о в а н о	Низький	100-120	<p>Абітурієнт здатний сприймати та відтворювати окремі пластичні рухи, незначну частину вправ екзерсису, має низькі знання теоретичного матеріалу, послуговуючись обмеженим термінологічним та словниковим запасом, демонструє недосконалі знання танцювальної азбуки (основних позицій рук і ніг, вправ екзерсису класичного танцю). Відсутні вимоги до занять екзерсисом: виворітність, танцювальний крок, plies, стрибок, музичність, відчуття ритму та ін.</p> <p>Абітурієнт нездатний передати характер, манеру, стиль виконання, лексику класичного, народного та сучасного танцю.</p> <p>Абітурієнт недостатньо володіє основами танцювальних рухів, нескладними танцювальними вправами, етюдами, комбінаціями.</p>
	Середній	121-150	<p>Абітурієнт частково має правильну постановку рук, ніг, голови, корпусу; відповідні фізичні дані; задовільно виконує екзерсис біля станка і на середині залу за словесною вказівкою екзаменатора.</p> <p>Абітурієнт на посередньому рівні демонструє володіння практичними знаннями з хореографії, здатний виконувати нескладні танцювальні комбінації після показу педагога-екзаменатора. Знає і уміє частково виконувати доступні танцювальні елементи, але не завжди вміє розрізняти на слух і аналізувати музично-ритмічні особливості різних танцювальних рухів.</p>

	Достатній	151-180	<p>Абітурієнт вільно володіє елементами хореографічного екзерсису, але допускає несуттєві неточності, що потребують зауваження чи корегування. Трапляються поодинокі недоліки у відтворенні танцювальних елементів.</p> <p>Абітурієнт має гарну постановку рук, ніг, голови, корпусу; відповідні фізичні дані, координовано, самостійно правильно виконує екзерсис біля станка та на середині залу в певній послідовності, включаючи хореографічні елементи вищої складності.</p> <p>Абітурієнт уміє відтворювати прості танцювальні кроки, виконувати нескладні вправи екзерсису, допускає неточності. Уміє виконувати нескладні танцювальні етюди в усіх зазначених у програмі видах танців (класичний, народно-сценічний, український народний, сучасний).</p> <p>Після показу педагога-екзаменатора абітурієнт здатний виконувати танцювальні комбінації, уміє передавати відмінність у засобах вияву художніх образів (їх характеру і настрою), але демонструє механічне виконання, йому бракує власної творчості, прояву мислення.</p>
	Високий	181-200	<p>Абітурієнт володіє практичними та теоретичними знаннями у межах програми творчого конкурсу, вміє використовувати набуті знання, володіє спеціальною термінологією, має відмінну фізичну підготовку та практичний досвід танцювання.</p> <p>Абітурієнт уміє виразно відтворити танцювальні комбінації та фрагменти з танцювальних постановок із елементами класичного народного, українського та сучасного танцю.</p> <p>Абітурієнт не практиці достатньо володіє окремими техніками хореографічного мистецтва, силою емоційного сприйняття та відтворенню образів, має певний досвід використання різних хореографічних елементів та композицій.</p> <p>Абітурієнт самостійно і творчо використовує набуті танцювальні навички, вміння та власні здібності у творчій діяльності.</p>

Всього 200 балів

**Критерії оцінювання знань та вмінь абітурієнта під час вступного випробування
«Творчий конкурс»**

**Галузь знань: 02 Культура і мистецтво. Спеціальність 024 Хореографія
(Виконання танцю)**

	Рівень оцінки	Кількість балів	Вимоги до оцінювання
Н е р е к о м е н д о в а н о	Дуже низький	0-99	<p>Сприйняття та свідомість абітурієнта примітивні та схематичні. Повна творча та емоційна пасивність. Погана фізична форма та практична підготовка, абітурієнт не може впоратися з поставленим завданням, рівень хореографічних здібностей не відповідає вимогам.</p> <p>Абітурієнт нездатний передати характер, манеру, стиль виконання, лексичні особливості українського народного танцю та танців інших національних хореографічних культур.</p>

Р еко мен дов ано	Низький	100-120	<p>Абітурієнт виконав свій номер нецікаво, з порушенням техніки виконання рухів, не зумів продемонструвати свої певні виконавські здібності.</p> <p>Абітурієнт має недостатній рівень сприйняття хореографічного мистецтва, художні засоби примітивні, низька практична підготовка, не демонструє впевненість у пластичному відтворенні виражальних музично-хореографічних засобів, не володіє на достатньому рівні навичками виконання ритмічних танцювальних вправ у різних темпах; не вміє відтворити танцювальний образ, який потребує абстрактного художньо-мистецького мислення, виявляє недостатнє знання спеціальної термінології.</p>
	Середній	121-150	<p>Абітурієнт виконав свій номер чи етюд, але допустив окремі неточності у виконанні рухів, манера виконання має не достатньо високий художній рівень.</p> <p>Абітурієнт на посередньому рівні демонструє володіння практичними знаннями з хореографії. Знає і вміє частково відтворювати доступні танцювальні елементи, але не завжди вміє розрізняти на слух і аналізувати музично-ритмічні особливості різних танцювальних рухів.</p>
	Достатній	151-180	<p>Абітурієнт демонструє достатній художній рівень хореографічного номеру, добру технічну складність та віртуозність виконання.</p> <p>Абітурієнт вільно володіє елементами хореографічного екзерсису, але допускає несуттєві неточності, що потребують зауваження чи корегування. Трапляються поодинокі недоліки у відтворенні танцювальних елементів.</p>
	Високий	181-200	<p>Абітурієнт на основі глибоких знань і вмій елементів класичного і народного танців, сприймання і аналізу танцювальної музики вміє самостійно відтворювати і виконувати різні хореографічні постановки-композиції як засіб передачі певного художнього образу. Абітурієнт самостійно і творчо використовує набуті танцювальні навички, вміння та власні здібності у творчій діяльності.</p>

Всього 200 балів

Остаточна конкурсна оцінка (КО) за 200 бальною шкалою (від 0 до 200) формується за формулою:

$$КО = (ПВ + ВТ) / 2$$

де ПВ – бали за показ вправ;

ВТ – бали за виконання танцю;

Затверджено на засіданні кафедри (протокол № 10 від 03.04.2023 р.)

Укладач програми:

 _____ Алла РЕХЛІЦЬКА
 голова фахової атестаційної комісії,

заслужений працівник культури України,
 завідувачка кафедри хореографічного
 мистецтва, доцентка

